

Zie mij, niet mijn stoornis.

Aniet C, Bruininks & Leo M. Harmsen.

ISBN 978 90 8850 985; Amsterdam: SWP

34.90 euro

Wie denkt dat het laatste woord nu wel is gezegd over kinderen met ADHD en PDD-NOS moet beslist het boek lezen dat Bruininks & Harmsen hebben geschreven. De auteurs zijn deskundigen met veel praktijkervaringen in de residentiële zorg en dat is in het boek duidelijk terug te vinden. Geen lange theoretische verhandelingen, geen hemelbestormende beschouwingen, maar een boek met een duidelijk en concreet plan van aanpak. Hulpverleners in residentiële stellingen die niet (meer) weten hoe om te gaan met ADHD-jeugdigen hebben met dit boek een vaste leidraad in handen.

Zoals het een goede methodiek betaamt, is het gegrond op een bepaalde visie. Aan de basis staat de theorie van Kok. Centrale elementen in deze theorie zijn achtereenvolgens de relatie, het klimaat en de situatie. Deze aspecten van het specifiek opvoeden worden door de auteurs consequent en concreet uitgewerkt.

Het boek is geen kookboek in de zin van recepten die je bij wijze van spreken zonder al te veel nadenken kunt toepassen. Het is een boek met talrijke voorbeelden die laten zien hoe je het klimaat in de leefgroep vorm kunt geven, hoe je situaties kunt hanteren en hoe je tot een zinvolle relatie kunt komen met de jeugdigen. En dat steeds in een orthopedagogisch perspectief.

Er zijn meer boeken geschreven die voortborduurden op de theorie van Kok, maar dit boek onderscheidt zich door een duidelijke basisaanpak te schetsen en de kenmerkende onderdelen systematisch uit te werken. Zo wordt bijvoorbeeld het scheppen van een orthopedagogisch klimaat in de leefgroep uitgewerkt aan de hand van de begrippen ruimte, basisregels en ritme. Er wordt ook ingegaan op meerdere alledaagse situaties zoals vrijetijdsituaties, spelsituaties en eetsituaties. En tenslotte staan de auteurs uitvoerig stil bij de orthopedagogische opgaaf om tot een betekenisvolle relatie te komen met de jeugdigen.

De titel van het boek suggereert het al: helpen betekent niet dat je je blind staart op de handicaps. De boodschap is om achter de impulsieve druktemaker of ongecontroleerde brokkenpiloot ook een jongen of een meisje te zien met behoefte aan waardering, geborgenheid en affectie.

Het boek is niet alleen bestemd voor de groepsleiding die het werk in de leefgroep uitvoert en dagelijks met jeugdigen met ADHD en PDD-NOS omgaat. Het is ook bedoeld voor degenen die de groepsleiding aansturen, begeleiden en coachen.

In een tijd waarin de evidence-based gedachte heersend is, kan men zich afvragen hoe effectief de in dit boek beschreven methode eigenlijk is. Dit boek laat echter zien dat het niet alleen de zgn. evidence-based programma's zijn die er toe doen, maar dat het minstens zo belangrijk en zinvol is om de bouwstenen te kennen waaruit de basisaanpak bestaat om jongens en meisjes met ADHD en PDD-NOS zo effectief mogelijk te helpen. En dat is precies wat dit boek doet: bouwstenen aandragen

Jan van der Ploeg